

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

Innehåll

Hållbarhetsredovisning 2020	3
Mittuniversitetets strategi och Mittuniversitetets klimatstrategi.....	4
Generella mål.....	5
Utbildning och studentsamverkan	7
Inventering av utbildning 2020	7
Nytt utbildningsprogram med fokus på klimatförändringar och klimatomställning..	7
Studenternas hållbarhetsnätverk	8
Hållbarhetspris	8
Forskning.....	9
Inventering av forskning 2020.....	9
Publikationer om hållbar utveckling	9
Samverkan, innovation och nyttiggörande	11
Innovationsrådgivning och nyttiggörande	11
Samverkansprojekt	12
Miljö- och Klimatrådet i Jämtlands län	12
Universitetets direkta klimat- och miljöpåverkan	13
Tjänsteresor	13
Energianvändning	15
Inköp och upphandling av varor och tjänster.....	17

Hållbarhetsredovisning 2020

Vid Mittuniversitetet finns ett stort engagemang för arbetet med hållbar utveckling, såväl inom utbildning som forskning och samverkan. Ett kontinuerligt arbete genomförs även för att utveckla universitetets verksamhet så att den bedrivs på ett hållbart sätt. Detta är första gången som arbetet presenteras i en särskild Hållbarhetsredovisning.

Hållbar utveckling är ett omfattande begrepp som innehåller såväl miljömässiga, sociala som ekonomiska dimensioner. Från att begreppet hade fokus på ekologiska dimensioner som hållbar konsumtion, klimatförändring och biologisk mångfald har även ett socialt hållbart samhälle lyfts fram som grundläggande för en hållbar utveckling. Demokrati, mänskliga rättigheter, fred, hälsa samt hållbara arbetsvillkor räknas hit, liksom aspekter av kulturell hållbarhet som historia, litteratur och språk. Ekonomisk hållbarhet handlar om försörjning, innovationsförmåga och konkurrenskraft. Dessa dimensioner samverkar och bör integreras i arbetet med hållbar utveckling, för att undvika målkonflikter.

Universitet och högskolor har ett särskilt ansvar att främja en hållbar utveckling, vilket speglas i högskolelagen (1992:1434) kap 1 § 5: "Högskolorna ska i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa."

Detta innebär att Mittuniversitetets utbildning, forskning och samverkan bör integrera hållbarhetsperspektiv, men även att verksamheten i sig sker på ett hållbart sätt. Forskningen kan inriktas mot olika typer av hållbarhetsaspekter. Utbildningen av studenter inom olika ämnen behöver ge kunskaper för att genomföra och leda omställningen av samhället i en mer hållbar inriktning. Samverkan med olika samhällsaktörer behövs för att driva på utvecklingen. Mittuniversitetet har också ett ansvar för att sprida kunskap om forskningsresultat och konkreta lösningar. Slutligen har Mittuniversitetet även aktiviteter och verksamhet som påverkar miljön, exempelvis genom utsläpp av växthusgaser och även de behöver åtgärdas så att de är i linje med målen. Det är viktigt eftersom det visar att ett universitet tar sitt uppdrag och den egna forskningen på allvar.

I regleringsbrevet för budgetåret 2020 anges att universitet och högskolor ska redovisa hur de arbetar för att främja en hållbar utveckling och följer upp rekommendationerna i Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering 2017. Redovisningen ska kopplas till miljöledningsarbetet och redovisningen till Naturvårdverket samt till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Redovisningen ska även ge en bild av hur lärosätet avser att arbeta under kommande år för att stärka arbetet med hållbar utveckling. Denna åiterrapportering sker i Mittuniversitetets årsredovisning. Utöver denna har Mittuniversitetet valt att ta fram en hållbarhetsredovisning 2020.

Mittuniversitetets strategi och Mittuniversitetets klimatstrategi

Mittuniversitetets anställda och studenter har gemensamt i en omfattande dialogprocess under 2018 arbetat med att ta fram Mittuniversitetets strategi 2019-2023 för lärosätet. I Mittuniversitetets strategi är hållbar utveckling ett centralt område att arbeta med.

Mittuniversitetets vision lyder:

Mittuniversitetet är ett globalt universitet med regionalt engagemang där vi forskar och utbildar för hela livet. Vårt arbete leder till stärkt attraktivitet, relevans och kvalitet samt till hållbar utveckling.

I strategin anges: "Det vi gör ska fungera inte bara idag utan också i framtiden. Våra utbildningar och vår forskning ska konsekvent orienteras mot att bygga ett resurssnålt, jämlikt, jämställt och hållbart samhälle. Vi ska aktivt och synligt bidra till FN:s globala mål, för att på så vis också bidra till en bättre framtid. Vi ska stärka hållbarhetskulturen bland Mittuniversitetets personal och studenter."

Ett av delmålen i strategin är att: "Öka integrationen av hållbar utveckling i utbildning, forskning och samverkan. Vi ska bidra till FN:s globala mål för hållbar utveckling och Agenda 2030, och på så vis även till en hållbar framtid. Organisationens negativa inverkan på miljön ska minska."

Efter Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering 2017 initierades flera styrnings- och utvecklingsprocesser för att stärka Mittuniversitetets hållbarhetsarbete. Som nämnts ovan lyftes hållbar utveckling som en viktig del av Mittuniversitetets strategi. Utvecklingsarbete har även skett i organisationen genom inrättandet av två deltidstjänster som hållbarhetskoordinatorer, en på varje fakultet. Hållbarhetskoordinatorerna är ett stöd för att bygga relationer och samverkan såväl internt som externt. De har inventerat såväl utbildningsprogram och kurser som forskningsprojekt och publikationer samt haft dialoger i verksamheten för att fånga in stöd- och utvecklingsbehov.

Mittuniversitetets arbete med hållbar utveckling omfattar sociala, ekonomiska och miljömässiga perspektiv. I det ingår att bidra till klimatomställningen på såväl nationell som internationell nivå. Som ett led i Mittuniversitetets arbete med hållbar utveckling skrev rektor 2019 under Klimatramverket (MIUN 2019/896). Klimatramverket är en överenskommelse mellan universitetet och högskolor i Sverige i hur man gemensamt förhåller sig till klimatomställningen och minskar sina utsläpp. Det är ett initiativ som samlar svenska universitet och högskolor med ambitionen att tydligt bidra till klimatomställningen i linje med samhällets nationella och internationella åtaganden.¹

I början av 2020 beslutade rektor att en Klimatstrategi skulle utarbetas för Mittuniversitetet, utifrån åtagandet i Klimatramverket. Under året arbetade en arbetsgrupp bestående av förvaltningschef, dekaner, hållbarhetskoordinatorer,

¹ Klimatramverket – Vägledning för universitet och högskolor. (2018)

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

INFRA-chef, studentkårsrepresentanter och handläggare fram ett underlag och efter en remissomgång lämnades Klimatstrategin för beslut till styrelsen.

Universitetsstyrelsen fastställde Klimatstrategin för Mittuniversitetet (MIUN 2020/2189) den 15 december 2020. I Klimatstrategin anges mål för Mittuniversitetet 2030 som även delvis berör hållbar utveckling. Under början av 2021 utarbetas konkreta aktiviteter för att nå målen. Dessa mål har inkluderats i hållbarhetsredovisningen 2020, vilket innebär att det som redovisas inom hållbarhetsområdet ska ge en bild av var vi står när vi fortsätter att arbeta med måluppfyllelsen.

Generella mål

Mittuniversitetets Klimatstrategimål 2030

- Personer i ledande roller på Mittuniversitetet har kunskap om hållbar utveckling inklusive klimatfrågor.
- Alla medarbetare vid Mittuniversitetet erbjuds utbildning inom hållbar utveckling för att bidra till ett aktivt arbete för att minska klimatpåverkan.
- Mittuniversitetet har digitala verktyg, teknikstött lärande och virtuell mobilitet som ger större möjlighet för både medarbetare och studenter att minska klimatpåverkan genom resfri verksamhet.

Det finns idag ett stort engagemang för arbetet med hållbar utveckling bland medarbetare och studenter vid Mittuniversitetet. Många aktiviteter har genomförts under 2020 och initierats inför kommande år för att ytterligare utveckla det arbetet. Vissa av händelserna under 2020 har påverkats av pandemin som inneburit en stor omställning till digitala arbetsätt.

Några viktiga händelser under 2020:

- Klimatstrategin beslutades av styrelsen, december 2020.
- Forskarveckan, med tema hållbar utveckling, genomfördes i november.
- Resurser avsattes för ett treårigt projekt "HIMUV- Hållbarhet i Mittuniversitetets vardag", utbildning för alla medarbetare inom hållbar utveckling. Finansiering via universitetets allmänna lärosätessprojektmedel (ALP-projekt).
- Konferensen Education with sustainability genomfördes online i augusti 2020.
- Ett stort arbete har skett när det gäller övergång och utveckling av digitala verktyg för både lärare, studenter och övriga medarbetare på universitetet.
- Övergång till distansundervisning och utbildning av personal i digitala verktyg har skett. Lathundar, informations- och instruktionsfilmer har tagits fram.
- Utveckling av ett digitalt verktyg för salstentamen har gjorts.
- Övergång till O365, och Teams som kommunikationsverktyg för alla medarbetare, har genomförts.

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

- Medarbetare och studenter rekommenderades att helt avstå från tjänsteresor samt arbeta hemifrån.
- Nätverket för hållbar utveckling har haft digitala inspirationsmöten varannan vecka med ett ökande antal deltagare och med ökad samverkan mellan deltagarna.
- Hållbarhetskoordinatorerna har haft dialogmöten med alla prefekter och deltagit i arbetsplatsträffar (APT) för att informera och inspirera medarbetare.
- En kommunikationsplan för arbetet med hållbar utveckling utvecklades under året och nya sidor på webben togs fram.

Under 2020 har ett antal beslut tagits som innebär aktiviteter under 2021:

- I universitetets verksamhetsplan för 2021 ligger hållbar utveckling fast som ett prioriterat område.
- Implementeringsplan för Klimatstrategin kommer att utvecklas under året, liksom en miljöutredning och en ny miljöpolicy.
- Inspirationsdag om hållbar utveckling för alla medarbetare kommer att genomföras i februari 2021.
- Beslut fattades att under 2021 kommer även studenterna att flyttas över till O365.
- Det 2020 beviljade ALP-projektet HIMUV – hållbarhet i Mittuniversitetets vardag startar i januari 2021 och pågår i tre år med målet att utveckla utbildning för medarbetare om hållbar utveckling.
- Det beslutades att ISDRS-konferensen International Sustainable Development Research Society ska arrangeras i juli 2021 med ett stort antal forskare från Mittuniversitetet som deltagare.

Utbildning och studentsamverkan

Mittuniversitetets Klimatstrategimål 2030

- Mittuniversitetets utbildningsprogram inkluderar hållbar utveckling, inklusive klimatförändringar och klimatomställning
- Ämnesövergripande samarbeten som integrerar olika perspektiv på hållbar utveckling, klimatutmaningarna och klimatomställningen är välutvecklade vilket bidrar till en helhetssyn.
- Hållbar utveckling är en integrerad del av utbildningarnas kvalitetsarbete.
- Studenter från alla ämnen och program har tillgång till studentnätverk för att engagera sig i frågor om hållbar utveckling och klimatomställningen.
- Mittuniversitetet erbjuder digitala uppdragsutbildningar som ger kunskap som bidrar till klimatomställningen och till hållbar utveckling i samverkan med andra lärosäten, organisationer och myndigheter

Inventering av utbildning 2020

Hållbarhetskoordinatorerna har inventerat vad Mittuniversitetet gör inom hållbar utveckling inom utbildning och forskning. Inventeringen gjordes först genom sökningar i utbildningsdatabasen ATLAS på söktermen "hållbar utveckling" och därefter gjordes genomgångar av utbildningsprogram och kurser som är relaterade till hållbar utveckling utan att direkt nämna termen.

Ett av delmålen i Mittuniversitetets strategi är att öka integrationen av hållbar utveckling. Av våra utbildningsprogram som erbjöds under 2020 är det cirka hälften som behandlar frågeställningar om hållbar utveckling direkt och använder termen "hållbar utveckling". Det handlar exempelvis om utbildningar som syftar till att utveckla god kunskap och förståelse rörande frågeställningar som är knutna till en hållbar samhällsutveckling, genus- och jämställdhetsfrågor, barns behov, samhällsstyrning, hållbar energiproduktion, hållbart byggande, destinationsutveckling, design och produktutveckling, hälsorisker och folkhälsoproblem, utvecklingstrender inom datateknik, samhällsplanering och riskbedömning, hållbar teknikutveckling, sportteknologi och entreprenörskap

Nytt utbildningsprogram med fokus på klimatförändringar och klimatomställning

Utbildningen Klimatförändring – politik och samhällsutveckling, 180 hp inrättades 2020. Den omfattar ämnena statsvetenskap och geografi och ska leda till en filosofie kandidatexamen med huvudområde statsvetenskap. Programmet ska ges vid Campus Östersund med planerad start läsåret 2021/22. Syftet med utbildningen är att ge kunskap om regional utveckling i förhållande till klimatförändringar.

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Studenternas hållbarhetsnätverk

Studenter från alla ämnen och program har under 2020 fått möjligheten att anmäla intresse för att engagera sig inom hållbarhetsarbetet via ett formulär på studentwebben. Ett digitalt nätverk har skapats för Mittuniversitetets studenter från alla ämnen och program. Nätverket "Students' Network for Sustainable Development" drivs av studenterna och är öppet för alla Mittuniversitetets studenter och alumner som vill engagera sig i frågor om hållbar utveckling och klimatomställningen.

I samarbete med studentkåren stöttar hållbarhetskoordinatorerna studenterna i nätverket att utveckla idéer och genomföra inspirerande aktiviteter som syftar på att skapa dialog och delaktighet mellan olika ämnen och även med andra aktörer i samhället kring hållbarhetsfrågor.

Hållbarhetspris

För andra året i rad delades Mittuniversitetets hållbarhetspris i form av ett diplom ut till bästa självständiga arbete/examensarbete inom hållbar utveckling. 2020 års hållbarhetspris tilldelades till en student vid Grafisk design. Titel på det självständiga arbete var "Le Rond" och handlar om återanvändning av textilprodukter. Motivering till priset var: "Det självständiga arbetet är kreativt och ambitiöst utformat. Arbetet är i högsta grad samhällsrelevant och aktuellt då det finns en stor efterfrågan på hållbara lösningar gällande textilkonsumtion. Arbetet har utgått ifrån att alla medmänniskor kan påverka vår omvärld och bidra till att nå FN:s globala mål om hållbar konsumtion och produktion (mål 12) samt bekämpa klimatförändringarna (mål 13)."

Forskning

Mittuniversitetets Klimatstrategimål 2030

- Forskningen inom Mittuniversitetets forskningsområden om hållbar utveckling inklusive klimatförändringar är mångvetenskaplig och bidrar till klimatomställningen.
- Forskare och forskarstuderande från olika vetenskapsfält samverkar för att lösa komplexa forskningsutmaningar inom hållbar utveckling inklusive klimatpåverkan
- Strategiska forskningssamarbeten med andra lärosäten och externa aktörer bidrar till att motverka klimatförändringarna och nå de globala målen.
- Mittuniversitetets forskning som är relaterad till klimatomställningen och hållbar utveckling är välkänd och välrenommerad

Inventering av forskning 2020

Forskningen om hållbar utveckling vid Mittuniversitetet omfattar ett flertal vetenskapliga perspektiv. En inventering av forskningen under 2020 genomfördes av hållbarhetskoordinatorerna med hjälp av universitetsbiblioteket genom sökning på publikationer som använder termen "hållbar utveckling" eller "sustainable development"; genom en genomgång av forskningsprojekt via ekonomisystemet, och slutligen genom en inventering av de projekt som presenteras på Mittuniversitetets webb.

Vid Mittuniversitetet pågick under 2020 forskning som på olika sätt svarar på forskningsfrågor som på sikt kan bidra till de globala hållbarhetsmålen och att hantera klimatkrisen. Det handlar exempelvis om forskning och utveckling inom hållbar energi, samhällsbyggande, miljö, turism, transporter, konsumtion, produktion och design. Projekt pågick som syftar till att minska energiåtgången inom industrin, minimera skogsskador, öka medvetenheten om behovet av klimatanpassningar på lokal och regional nivå, samt utveckla hållbara transporter och samhällen på lika villkor.

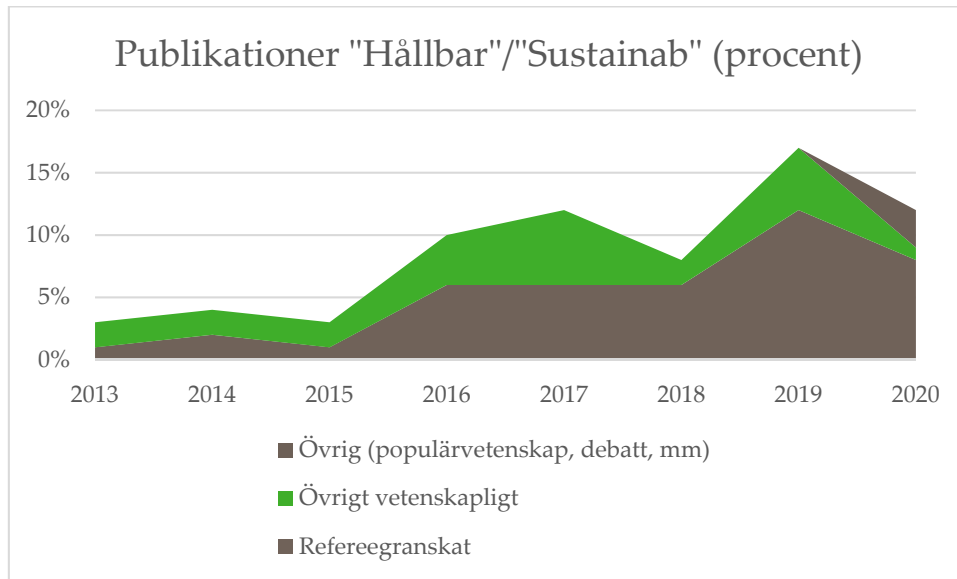
Publikationer om hållbar utveckling

Inventeringen av publikationerna visar att det totala antalet publikationer har ökat betydligt 2020 jämfört med 2019 från 530 publikationer till 717, och att andelen som innehåller sökorden "hållbar" och "sustainab" är 12%, se diagrammet nedan. Det innebär en minskning jämfört med 2019 då andelen var 17%. Samtidigt är det viktigt att betona att en stor del av publikationerna inom området hållbar utveckling använder andra termer och begrepp än just "hållbar" eller "sustainable".

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Figur 1. Publikationer 2016-2020 som använder termen "hållba-r" / "sustainab-", n=85 2020

Det totala antalet publikationer som explicit nämnde termerna hållbar eller sustainable var 85 under 2020, jämfört med 91 under 2019. Publiceringen har påverkats i stor omfattning av Corona-pandemin genom att fler tidskriftsartiklar skrivits, medan antalet konferenspublikationer minskat avsevärt på grund av inställda konferenser. Under 2020 har forskarna i stor utsträckning skrivit om ämnen relaterade till covid-19 och dess effekter ur olika perspektiv.

Det är också värt att nämna att forskningsfinansiärerna ställer ökande krav på att projektansökningar visar hur forskningen är relaterad till de globala målen och Agenda 2030, vilket gör att de forskningsprojekt som beviljas i allt högre utsträckning utvecklas i denna riktning.

Samverkan, innovation och nyttiggörande

Mittuniversitetets Klimatstrategimål 2030

- Mittuniversitetets samverkan inom såväl utbildning som forskning internt, med andra lärosäten och externa aktörer bidrar till att nå de globala målen och motverka klimatförändringarna
- Mittuniversitetets medarbetare bidrar till att förmedla kunskap om hållbar utveckling inklusive klimatförändringar och klimatomställning genom att utveckla utbildningar i samverkan med samhällets aktörer och aktivt delta i samhällsdebatten
- Forskare och forskarstuderande är aktiva inom forskningskommunikation och debatt i olika forum i samhället för att synliggöra kunskap som bidrar till lösningar på klimatutmaningarna.

Mittuniversitetet samverkar på många olika sätt med externa aktörer och andra lärosäten, såväl inom forskningen som utbildningen, lokalt, nationellt eller internationellt för att bidra till en hållbar utveckling. Som stöd till universitetets medarbetare och studenter samlas den innovationsstödjande verksamheten i funktionen MIUN Innovation vid avdelningen för forsknings- och utbildningsstöd.

Innovationsrådgivning och nyttiggörande

MIUN Innovation är även en del av Innovationskontoret Fyrklövern som ska ge ett kvalificerat stöd samt initiera och stimulera nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap vid de fyra lärosätena inom Fyrklövern². En styrka ligger i gemensamma ansträngningar och ett ständigt erfarenhetsutbyte kring innovationsstödjande frågor mellan lärosätena. Innovationskontorets uppdrag handlar om att stimulera till en innovationsdrivande verksamhet inom forskning och utbildning, samt att individuellt stödja de forskare och studenter som vill utveckla forskningsbaserade och kunskapsintensiva idéer (nya varuprodukter, tjänster, processer eller metoder).

Innovationskontoret jobbar ständigt med hållbarhetsanpassning, nyligen avslutades exempelvis projektet Social Impact Innovation Support. Resultatet av projektet är ett stärkt stöd till de forskare som traditionellt sett varit underrepresenterade i verksamheten och vars idéer syftar till att stärka samhället genom social innovation.

Miun Innovation jobbar systematiskt med att inkludera och utveckla entreprenöriella förmågor inom utbildningen. Detta genom att innovationsstödet vid lärosätet är delaktigt vid olika kursintegrerade moment som behandlar innovation, entreprenörskap och entreprenöriella förmågor. Utbildningsmomenten inkluderar FN:s 17 globala hållbarhetsmål. Momenten återfinns inom både humaniora och teknik. Under 2020 har modulerna varit integrerade i 15 utbildningsprogram.

² Fyrklövern består av Karlstads Universitet, Linnéuniversitetet, Mittuniversitetet och Örebro Universitet.

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Samverkansprojekt

Ett samverkansprojekt där Mittuniversitetet varit aktivt under 2020 är AGERA-projektet "AGenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling som RAMverk för samverkan". Projektet utvecklar arbetssätt för att med Agenda 2030 och de globala målen som ramverk länka samman interna processer för samverkan med verktyg för att utvärdera och följa upp effekter av samverkan. I AGERA-projektet som leds av Göteborgs universitet ingår Chalmers, Högskolan i Kristianstad, KTH, Luleå tekniska universitet, Mälardalens högskola och SLU tillsammans med Mittuniversitetet.

Inom projektet SHREC, "SHifting towards Renewable Energy for Transition to Low Carbon Energy" hanteras utmaningen med övergången till koldioxidsnål energi. Syftet är att underlätta för företag och hushåll att investera i förnybar energianvändning för att sänka sina CO₂-avtryck och skapa förutsättningar för regionala aktörer, industri och akademi att samverka utifrån de lokala utmaningar som råder. De partners som ingår i projektet förutom Mittuniversitetet är: Hanze University of Applied Sciences, NL; Slovakian Innovation and Energy Agency SIEA,SK; Vilnius Gediminas Technical University, LT; South Muntenia Regional Development Agency, RO; Piemonte Region, IT; Mondragon City Council, ES; Auvergne Rhône-Alpes Energy Environment Agency (AURA-EE), FR

Samverkan om framtidens boende bedrivs i projektet, "Jamtli Living University – En arena för framtidens hållbara byggande och boende". Projektet arbetar för att skapa det ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbara samhället. För att göra det behövs arenor för utveckling, där nya hållbara lösningar kan prövas, testas och visas i full skala. En sådan arena planeras nu i Östersund i samverkan mellan Mittuniversitetet, Jamtli, kommuner, företag och andra aktörer.

Under 2020 har hållbarhetskoordinatorerna i ökande grad blivit kontaktade av externa aktörer som gärna vill utveckla samarbeten med Mittuniversitetet och driva på arbetet med hållbar utveckling på olika sätt.

Miljö- och Klimatrådet i Jämtlands län

Miljö- och klimatrådet är en plattform för länets miljömålsarbete, energiomställning och klimatanpassning. Rådet deltar i den fortlöpande utvecklingen av det regionala miljömålsprogrammet, den regionala energi- och klimatstrategin samt den regionala handlingsplanen för klimatanpassning och är drivande i genomförandet av dessa.

Mittuniversitetet deltar med kompetens och erfarenhet i de breda aktörsdialoger som genomförs i det regionala arbetet med miljömål, klimatmål, energiomställning och klimatanpassning. För närvarande prioriterar Miljö- och klimatrådet insatser inom sju områden: Fossilbränslefria transporter, Energieffektivisering, Livsstilsförändring, Klimatanpassning, Koldioxidbudget, Cirkulär ekonomi, Biologisk mångfald.

Universitetets direkta klimat- och miljöpåverkan

Tjänsteresor

Mittuniversitetets Klimatstrategimål 2030

- Mittuniversitetets internationella relationer sker till stor del digitalt vilket bidrar till att minska klimatpåverkan genom resande.
- Mittuniversitetets medarbetare arbetar mer aktivt med att minimera resandet i samband med nationella möten och konferenser genom att resa klimatsmart och finna alternativa mötesformer.
- Mittuniversitetet har minskat sin klimatpåverkan (koldioxidekvivalenter per årsarbetskraft) för resande jämfört med 2019 års nivå i linje med 1,5 graders målet.

Under hösten 2020 har universitetet jobbat med att uppdatera och revidera den resepolicy som finns. Utifrån de diskussioner som förts har ett beslut om nya Regler för tjänsteresor och förläggning av möten fattats i början av 2021.

De nya reglerna för tjänsteresor och möten syftar till att följande mål ska uppnås:

- Följa statliga ramavtal: myndigheten följer statliga ramavtal samt de av myndigheten upphandlade avtalen
- Ett kostnadseffektivt resande: tjänsteresor ska företas så kostnadseffektivt som möjligt
- Ett klimatanpassat resande: tjänsteresor ska planeras och genomföras på ett sådant sätt att påverkan på klimatet minimeras.
- En säker arbetsmiljö: resenärer ska ha en trygg och säker arbetsmiljö under tjänsteresan
- Resande när det behövs: möjlighet att minska organisationens resande genom att tjänsteresor ersätts i så stor utsträckning som möjligt med möten via digital teknik.

Mittuniversitetets upphandlade resebyrå XLNT Travel gick i mitten av 2020 i konkurs och kunde inte stötta universitetet i reseärenden. En ny resebyrå avropades i slutet av 2020 utifrån det befintliga ramavtal som tillhandahålls av Kammarkollegiet. Utöver de krav kring hållbarhet som ställts i Kammarkollegiets ramavtalsupphandling har Mittuniversitetet haft egna krav. Dessa krav innebär att Mittuniversitetet följer FN:s globala hållbarhetsmål, de nationella miljömålen och högskolelagen. Upphandlad ramavtalsleverantör förväntas kostnadsfritt bistå i detta arbete genom att exempelvis tillhandahålla statistik, diskutera möjligheter till utveckling och föreslå förbättringar inom detta område. På grund av att resebyrån gick i konkurs har det varit svårt att få fram siffror gällande koldioxidutsläpp för Mittuniversitetet för 2020. Om man tittar på siffrorna för 2018 – 2019 har totalt sett koldioxidutsläppen minskat per årsekvivalent, i huvudsak beroende på en minskning relaterat till flygresor under 50 mil. Resor över 50 mil ökade.

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Tabell 1: Koldioxidutsläpp totalt och per årsarbetskraft 2018 - 2019

	År 2019 uppgifter – antal resor och kg CO ₂		År 2018 uppgifter – antal resor och kg CO ₂	
	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ /årsarbetskraft.	KgCO ₂ Totalt	KgCO ₂ / årsarbetskraft
Sammanlagda utsläpp av koldioxid	723 833	836	757 194	877
Varav flygresor över 50 mil	529 284	611	507 512	588

På grund av Covid-19 och de restriktioner som varit under stora delar av 2020 har resekostnaderna minskat rejält för universitetet. I den framtagna Klimatstrategin har Mittuniversitetet angett 2019 som utgångspunkt för framtida jämförelser gällande koldioxidekvivalenter per årsarbetskraft. Den stora nedgången i resekostnader indikerar att även koldioxidutsläppen från resande har minskat dramatiskt mellan 2019 och 2020.

Figur 2: Diagrammet visar resekostnader per årsarbetskraft i kronor för 2000 – 2020.

Att öka tillgången till gemensamma digitala plattformar möjliggör digitala möten, som innebär mindre resande. Det blir också ett sätt att mötas mer på lika villkor. Under 2020 har samtliga medarbetare vid Mittuniversitetet övergått till att använda O365 och Teams som kommunikations- och mötesverktyg. Det var en planerad övergång, men med pandemin fick övergången högre prioritet och takt.

På grund av att universitetet avvecklat och implementerat ett antal verktyg under de tre senaste åren som en del av utvecklingen har det varit svårt att plocka ut tillförlitliga siffror för 2020. En uppskattning har därför gjorts att universitetet haft ca 48 550 möten i mötesverktyget Zoom. För mötesverktyget Teams är uppskattningen att mellan augusti 2020 till januari 2021 har det genomförts ca 19 350 digitala möten. Mittuniversitetets kommunikations- och mötesverktyg används såväl för möten som för undervisning, vilket gör det svårt att enbart ta ut statistik per årsarbetskraft en uppskattning är ändå gjord.

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Tabell 2: Antal resfria/digitala möten totalt och per årsarbetskraft.

	Antal			Antal/årsarbetskraft		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Resfria möten	68 238	11 000	47 465	76	13	55

Energianvändning

Mittuniversitetets Klimatstrategimål 2030

- Mittuniversitetet ska i samverkan med fastighetsägarna verka för en minskad energianvändning och söka hållbara alternativ.
- Fastighetsförvärvning (hyresavtal, om och nybyggnation) ska ske i enlighet med Sweden Green Building Council högsta miljöklassificeringar.
- Mittuniversitetet ska i samarbete med fastighetsägaren sänkt verksamhetsel till en nivå som ligger i linje med 1,5 graders målet.

Mittuniversitetet har under 2020 förhandlat och skrivit ett nytt "grönt" hyresavtal med Samhällsbyggnadsbolaget (SBB) för campus Sundsvall. Avtalet trädde ikraft den 1 januari 2021. Ett grönt hyresavtal är fastighetsbranschens gemensamma standardmall för minskad miljöpåverkan från lokaler och utgör en grund i samarbetet med exempelvis energieffektivisering som krävs för att få byggnader klassificerade enligt Sweden Green Building Council högsta miljöklassificering. Avtalet beskriver vad som är hyresvärdens ansvar, vad som är hyresgästens ansvar och vad som är gemensamt ansvar. Med ett grönt hyresavtal tydliggörs vilka åtgärder hyresgäst och hyresvärd kommit överens om för att minska miljöpåverkan gällande information och samverkan, energi och inomhusmiljö, materialval och avfallshantering.

I samband med ombyggnationer och nybyggnationer har universitetet möjlighet att utifrån de förutsättningar som finns ställa högre krav på miljöklassificeringar. Störst möjlighet att påverka finns i samband med nyproduktion.

Ett campusråd har 2020 inrättats i Sundsvall med representanter från universitetet, Sundsvalls kommun och fastighetsägare. Ett campusråd finns sedan tidigare inrättat för Östersund. I campusrådet diskuteras utvecklingsfrågor och förändringar från alla parter som t.ex. bostäder.

Dialoger med fastighetsägarna har förts under 2020 i både Sundsvall och Östersund. Diskussionerna har berört frågor runt detaljplan som exempelvis marktillgång för parkeringar och andra praktiska frågor.

För 2021 kommer sannolikt ett projekt med Samhällsbyggnadsbolaget att starta för att utifrån det nya avtalet försöka sänka energianvändningen.

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Den årliga energianvändningen har mellan 2019 och 2020 stigit något vilket kan bero på flera saker. Vädret kan spela in, att det varit en kallare vinter-, vår- och höstperiod. Energikrävande laboratorium exempelvis vindtunnel, renrum m.fl har använts mer än tidigare.

Kvadratmeterytan har ökat från 65 945 kvm för 2019 till 67 895 kvm för 2020. Antalet årsarbetskrafter för 2019 var 866 och för år 2020 var det 898, vilket påverkar energianvändningen per kvadratmeter och per årsarbetskraft.

Tabell 3: Årlig energianvändning i kilowatttimmar totalt.

	kWh totalt		
	2020	2019	2018
Verksamhetsel (avser lokaler)	2 683 319	2 550 113	2 553 496
Fastighetsel	4 229 108	3 978 989	2 301 583
Värme	5 258 393	5 648 339	7 559 420
Kyla	737 431	651 926	724 000
Totalt	12 908 251	12 829 367	13 138 499

Tabell 4: Årlig energianvändning i kilowatttimmar per årsarbetskraft och per kvadratmeter total användbar golvarea.

	kWh/årsarbetskraft			kWh/m ²		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Verksamhetsel (avser lokaler)	2 988	2 945	2 959	40	39	38
Fastighetsel	4 709	4 595	2 667	62	60	34
Värme	5 856	6 522	8 759	77	86	111
Kyla	821	753	839	11	10	11
Totalt	14 374	14 815	15 224	190	195	194

Tabell 5: Andel förnybar energi av den totala energianvändningen

	2020	2019	2018
Verksamhetsel	100 %	100 %	100 %
Fastighetsel	100 %	100 %	100 %
Värme	100 %	70 %	68 %
Kyla	100 %	80 %	70 %
Utanför lokaler	100 %	100 %	100 %
Totalt	100 %	86 %	80 %

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

Inköp och upphandling av varor och tjänster.

Mittuniversitetets Klimatstrategimål 2030

- Mittuniversitetets alla inköp och upphandlingar har tydliga hållbarhetskrav, inklusive de som har klimat- och miljöpåverkan.

Vid alla upphandlingar som Mittuniversitetet gör finns ett miljökrav. En stor del av upphandlingarna görs genom befintliga ramavtal hos Kammarkollegiet eller via andra ramavtal där miljökrav oftast finns definierade. Om det inte finns miljökrav ställda så görs det i samband med avropsförfrågningar. Universitetet är därför beroende av att de statliga ramavtalen innehåller miljökrav för att ytterligare kunna öka andelen anskaffningar med miljökrav.

De system universitetet använder kan inte på ett enkelt sätt kan särskilja alla typer av inköp, vilket minskar exaktheten i redovisningen. Inköp är ett särskilt utpekat förbättringsområde i miljöarbetet.

Antalet totala inköp (upphandlingar, avrop och direkta inköp) har under 2020 minskat. Anledningen till det kan vara förändrade arbets sätt på grund av Covid-19, många inställda aktiviteter och att förutsättningarna för t.ex samfinansierade forskningsprojekt har ändrats.

För 2020 genomfördes totalt 43 stycken upphandlingar och avrop via den centrala upphandlingsfunktionen till ett värde av 63,4 mkr. Av dessa var det 9 större upphandlingar som hade ett särskilt miljökrav utöver de kvalificerade krav en leverantör kan beskriva i sitt eget miljöarbete. Det kan t.ex röra specifika miljökrav på en produkt, ekologiskt ursprung eller krav på specifik miljöredovisning inom vissa tjänster.

Tabell 6: Antal inköp utifrån Mittuniversitetets ekonomisystem.

	Antal st		
	2020	2019	2018
Upphandlingar och avrop med miljökrav	10 318	15 944	17 900
Upphandlingar och avrop totalt	12 578	18 540	19 906
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	82 %	86 %	90 %

Tabell 7: Ekonomiskt värde av registrerade inköp i Mittuniversitetets ekonomisystem

	Värde kr		
	2020	2019	2018
Upphandlingar och avrop med miljökrav	142 706 386	178 110 796	172 310 854
Upphandlingar och avrop totalt	173 971 356	207 198 840	191 456 504
Andel upphandlingar och avrop med miljökrav	82 %	86 %	90 %

Mittuniversitetets Hållbarhetsredovisning 2020

2021-02-12

DNR: MIUN 2021/393

I remissen "Naturvårdsverkets förslag till revideringar av miljöledningsförordning (M2020/01705/Nm)" finns förslag som troligtvis kommer att påverka framtida redovisning som Mittuniversitetet ska göra till Naturvårdsverket och Utbildningsdepartementet. Beroende på det kan Mittuniversitetets system behöva ses över.